

Drs. P was de onomstreden grootmeester van de Nederlandse taal. De revenuen van zijn werk, inclusief de auteursrechten, kwamen na zijn overlijden in handen van het Heen- en Weerschap. Met toewijding houdt deze stichting zijn artistieke nalatenschap levend.

Door Jimmy Tigges

PERFECT GEFORMULEERDE KOLDER

DRS. P LEEFT VOORT

Het gezongen en geschreven erfgoed van Drs. P zo lang mogelijk onder aller aandacht brengen en houden. Dat is het streven van het na diens dood in 2015 opgerichte Heen- en Weerschap, officieel Stichting Auteursrechten H.H. Polzer/ Drs. P.

De in 1919 in Zwitserland geboren Heinz Hermann Polzer liet klassiekers na als *Veerpont* ('Heen en weer'), *Dodenrit* ('Trojka hier, trojka daar') en *De Gezusters Karamazov*, ook bekend als 'Tante Constance en tante Mathilde', met die heerlijk deinende, legendarische strofe 'Terwijl de kater sliep en de pendule liep en de kanarie sprak Tjiep tjiep tjiep tjiep'. Drs. P was schrijver, dichter, zanger, pianist, componist, maar bovenal een ongeëvenaard taalkunstenaar. Een atypische entertainer met een raspende zangstem, die buitengewoon spitsvondige teksten schreef en de Nederlandse taal verrijkte met rijmvormen als het ollekebolleke, de kedinkedonkel en de raldaldee. "Heinz heeft tientallen versvormen bedacht of geniaal toegepast," zegt bestuurslid Hanca Leppink van 'het schap'. "Hij was waanzinnig creatief." Voorzitter Vic van de Reijt valt haar gloedvol bij: "Hij was de standaardnorm voor goed Nederlands en het juiste rijm en metrum. Hét grote voorbeeld in light verse voor Jean Pierre Rawie, Driek van Wissen, Kees Stip, Willem Wilmink, Ivo de Wijs, Jan Boerstool en een belangrijke aanjager van

het standaard rijmwoordenboek van Jaap Bakker. Allemaal zijn ze schatplichtig. Van Youp van 't Hek tot Alex Roeka: iedereen weet dat Heinz, als Zwitser nota bene, de onomstreden grootmeester is van de Nederlandse taal."

VRIJZINNIG

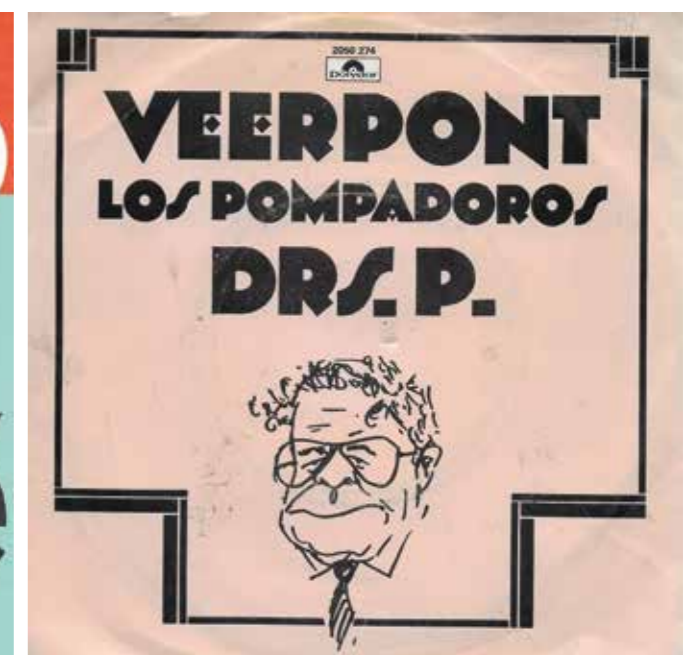
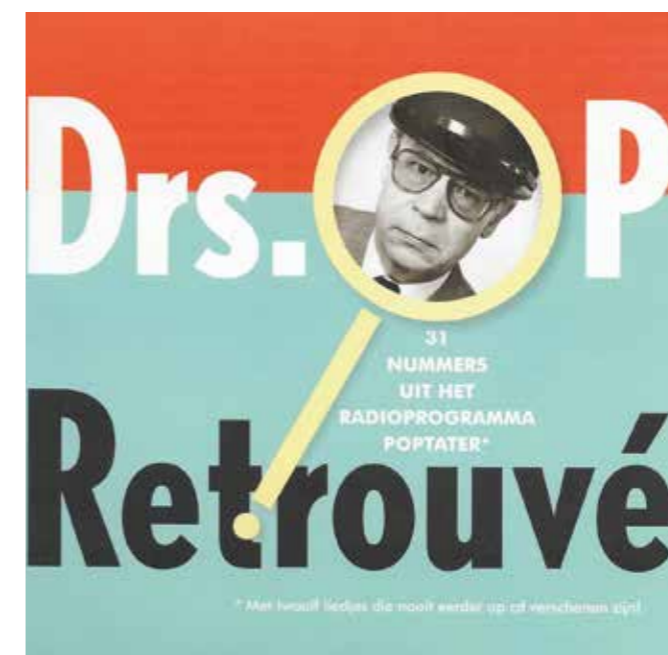
Onder auspiciën van het Heen- en Weerschap verschenen diverse publicaties, een tv-documentaire, verschillende cd-projecten en een Engelstalige (!) kerst- en sinterklaassingel van Drs. P. Een hoogtepunt waren de twee uitverkochte avonden in De Kleine Komedie rond zijn honderdste geboortedag, augustus 2019. Diverse Nederlandse en Vlaamse artiesten vertolkten daar werk van de doctorandus. In hetzelfde jaar introduceerde het schap de Drs. P-Trofee, 'een prijs voor een auteur of kunstenaar die werkt in de vrolijke en vrijzinnige traditie van Drs. P'. Van de Reijt: "Mensen als Drs. P zijn nooit serieus genomen in de literaire wereld. Plezierdichten of humor, dat kon geen literatuur zijn volgens de 'kenners', ondanks zijn onomstotelijk vaststaande klasse." Als zijn voormalige uitgever en vriend kreeg Van de Reijt diens literaire en muzikale nalatenschap toegewezen, met het vruchtgebruik. Met Leppink en pianist Paul Prenen, voormalig begeleider van Drs. P, richtte hij daarop de stichting op. Het bestuur werd gecompleteerd door cabarettier Ivo de Wijs, die veel met de

'Drandus' samenwerkte, Maaïke van Veen en de Vlaming Paul Ilegems.

De drie oprichters Prenen, Leppink en Van de Reijt vormden de kern van het 'P-comité', dat zich over de broze, kinderloze doctorandus ontfermde in diens laatste levensjaren. Toen Polzer en zijn vrouw Mieke vanwege ouderdomskwalen moesten verkassen, trof Van de Reijt in Huize Polzer een ongeorganiseerde chaos aan: "Er stond al een ploeg klaar die alles naar de kringloop of vuilstort wilde brengen. Met nog iemand heb ik alle papieren en boeken gered. Heel veel briefkaarten met persoonlijke gedichten, documenten, manuscripten. Allemaal in keurige mapjes verzameld. En boeken met opdrachten." Leppink: "Heinz' nalatenschap is een mer à boire. Bedankjes schreef hij altijd op rijm. Een grote verrassing was de vondst van het ollekebolleke dat als overlijdensadvertentie is geplaatst."

TOPPOP

Dertig dozen gingen mee de deur uit. Veel werd ondergebracht in de archieven van het Theater Instituut Nederland en het Rotterdamsch Leeskabinet. Het muzikale deel ging naar muziekarcheoloog en audiorestaurateur Maarten Eilander, vertelt Van de Reijt. "Maarten heeft alle opnames gedigitaliseerd, hij kan zo zeventien verschillende versies van *De*

Gezusters Karamazov voortoveren. Hij heeft de cd's samengesteld bij de twee Jaar- en Bewaarboeken die we hebben uitgegeven. We willen wel wat strenger gaan selecteren. Maarten en ik vinden alles leuk, maar gelukkig houdt Ivo de kwaliteit in de gaten."

Eilander stuitte op verrassende radio-opnames en zeker honderd liedjes die Polzer bij Buma/Stemra had opgegeven, maar die nooit werden uitgevoerd of opgenomen. Van de Reijt: "In ons eerste jaar hebben we een dubbel-cd samengesteld met liedjes uit het radioprogramma Poptater, van begin jaren zeventig. Daaruit kwamen destijds twee lp's voort. Met *Veerpont* en *Dodenrit* scoorde hij zelfs Top 40-hits. Hij trad toen ook op in Toppop. We hebben alle 31 originele radio-versies, inclusief de twaalf nummers die de plaat nooit hebben gehaald, op die dubbel-cd gezet: *Drs. P Retrouvé*. Allemaal van hoge kwaliteit. Het strekt wel tot aanbeveling om bij beluistering de liedteksten bij de hand te houden; daar gebeurt zóveel in."

COMPILÉ COMPLÉ

Het werk van Polzer spreekt ook jongere generaties aan. Bij de presentatie in 2012 van de achtdelige cd-box *Drs. P Compilé Complé*, met boek, werden naast oudgedienden als Gerard Cox, Don Quishoc-

king, Maarten van Roozendaal, Jan Rot, Fay Lovsky en Erik van Muiswinkel de liedjes van de doctorandus ook vertolkt door Roosbeef, Lucky Fonz III, Pepijn Lanen (De Jeugd van Tegenwoordig) en rapper Sef. Uitgever van de box – en van latere Drs. P-projecten – is nota bene hiphoplabele Top Notch. Performers als Lucky Fonz en Lanen, maar ook Extince en Def P (Osdorp Posse), zien Drs. P als belangrijke inspiratiebron als het gaat om creatief taalgebruik. Niet dat Van de Reijt er veel van terughooft in hun teksten:

"Was het maar waar. Het schijnt dat rappers er expres met alle rijmklanken net naast zitten. Dat vond Heinz verschrikkelijk."

DRS. P RÉPLIQUÉ

Met zangeres Dafne Holtland en jazzpianist Ringo Maurer traden twee opvallend jonge vertolkers toe tot de kring van actieve P-adepten. Beiden raakten bevriend met de doctorandus in diens laatste levensfase. Holtland (31) heeft een indrukwekkende medley in huis van de door Drs. P zelf vertaalde Engelse, Duitse en Franse versies van *De Gezusters Karamazov*. De in 1998 geboren Maurer lijkt een keurig geklede en geknipte, regelrechte kopie van een jonge Heinz Polzer en vertolkt diens liedjes op dezelfde stellige en secure wijze als de grootmeester

zelf. "Onder 20- tot 35-jarigen zijn veel enthousiaste fans van Drs. P," verklaart Leppink de jeugdige belangstelling. "De groep daarboven, tot 50 jaar, weet weinig van 'm, omdat hij een tijdlang uit beeld was."

Volgens Van de Reijt droeg het in 1999 verschenen liedtekstenboek in de zogeheten Pluchereeks bij aan die hernieuwde populariteit: "Van dat boek zijn er 20.000 verkocht, het kreeg veel media-aandacht."

Voorlopig lijkt er nog voldoende te melden over leven en werk van de doctorandus en genoeg interessant audiomateriaal te ontsluiten. Behalve een derde Jaar- en Bewaarboek – en de volgende uitreiking van de Drs. P Trofee – staat er een biografie op stapel door dichter-historicus Michèl de Jong. De solovoorstelling *Buigt Allen Mee Voor Drs. P*, van Erik van Muiswinkel, gaat dit najaar in reprise. Het plan om een Drs. P-festival op poten te zetten, waar jongeren en ouderen in de weer zijn met zijn werk, verkeert nog in een premature fase. Het Schap heeft het druk genoeg, al is het maar met mensen die de tekst van 'Heen en weer' willen gebruiken voor op hun pont. "Die blijven maar opduiken," zegt Leppink.

informatie: www.drsp.nl

'PLEZIERDICHTEN OF HUMOR, DAT KON GEEN LITERATUUR ZIJN VOLGENS DE KENNERS'

